

منافع

مست

جالشیران انقلاب
و نظم اسلام

نهضت ترم افزاری

وابسته انتشارات انقلاب اسلامی

عنوان و نام پدیدآور: گفتمان معاصر (۵) منافع ملی، هویت ملی - تحقیق: رامین طیباری نژاد
مشخصات نشر: تهران: نهضت نرم‌افزاری (وابسته به انتشارات انقلاب اسلامی)، ۱۳۹۷
مشخصات ظاهری: ۵ ج

شابک: دوره ۷-۸-۹۳۱۳۵-۶۰۰-۹۷۸

شابک: ۱-۰-۹۹۹۷۷-۶۲۲-۹۷۸

وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا

موضوع: خامنه‌ای، سید علی، ۱۳۱۸ - دیدگاه درباره‌ی منافع ملی

موضوع: ایران - هویت ملی

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۷ ح ۸۸ الف / DSR ۱۶۹۲

رده‌بندی دیویی: ۹۵۵/۰۸۴۴

شماره‌ی کتابشناسی ملی: ۴۰۹۱۴۷۷

منافع ملی هویت ملی

چالش بزرگ انقلاب
و نظام اسلامی

به اهتمام: معاونت پژوهش و آموزش
مؤسسه‌ی پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی
تحقیق و تدوین: رامین طیباری نژاد
شورای علمی:

علی ذوعلم، سید امیررون، رامین طیباری نژاد
ناشر: نهضت نرم‌افزاری

(وابسته به انتشارات انقلاب اسلامی)

چاپ اول: پائیز ۱۳۹۷

شمارگان: ۱۰۰۰ - ۸۰۰۰۰ ریال

شابک دوره: ۷-۸-۹۳۱۳۵-۶۰۰-۹۷۸

شابک: ۱-۰-۹۹۹۷۷-۶۲۲-۹۷۸

تهران، خیابان جمهوری اسلامی، خیابان فلسطین جنوبی، کوچه‌ی هلالی،
شماره‌ی ۲۶ - تلفن: ۶۶۴۷۷۲۶۸ - ۶۶۴۰۵۱۰۰

مرکز پخش: ۰۹۱۹۵۵۹۳۷۳۲ - ۶۶۴۸۳۶۹۵ - سامانه پیامکی: ۱۰۰۰ ۲۰ ۱۲۰

پست الکترونیکی: <http://Book-Khamenei.ir> - Info@Book-khamenei.ir

پیشگفتار

دوستان معاصر، عنوان سلسله نوشتارهایی است رتبین کلیدی‌ترین مفاهیمی که مورد نیاز جامعه اسلامی امروز ما است و دربیانات رهبر حکیم انقلاب اسلامی حرر توجّه یا اشاره قرار گرفته است. این نوشته‌ها، همان است که ترسیمی جامع، مستند، کوتاه و سارسازنده در باب این مفاهیم ارائه دهد تا تفسیری متقن و معتبر از این مفاهیم، پیش روی اندیشه‌ورزان و فعالان جامعه فکری انقلاب اسلامی قرار داشته باشد. این نوشتار با مراجعه به بیانات معظمّ له با هدف اصطیاد و استبصار محورهای برجسته‌ای که در درک عمیق منطقه و روند انقلاب اسلامی مؤثر است، توسط کارگروهی مدیریت طرح‌های پژوهشی معاونت پژوهش و آموزش مؤسسه‌ی پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی (حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای مدظله‌العالی) تدوین شده است.

از پیشنهادات و نظرات خوانندگان ارجمند برای
تکمیل این نوشتارها استقبال میکنیم.

و من الله التوفيق

فهرست مطالب

۹	مقدمه.....
۱۱	۱. مسئله چیست؟.....
۱۵	۲. فایده.....
۱۵	۲، ۱. هویت ملی.....
۱۸	۲، ۱. منافع ملی.....
۲۱	۳. دلفه های هویت ملی.....
۲۲	۳، ۱. دیدگاه های موجود.....
۲۳	۳، ۲. دیدگاه اول.....
۲۳	۳، ۲، ۱. تجدد و غرب.....
۳۰	۳، ۲، ۲. ملیت / ایرانیّت.....
۳۱	۳، ۲، ۲، ۱. نژاد.....
۳۳	۳، ۲، ۲، ۲. زبان مشترک.....
۳۴	۳، ۲، ۲، ۳. آداب و سنن تاریخ.....
۳۶	۳، ۲، ۲، ۴. سرزمین مشترک.....
۳۷	۳، ۲، ۲، ۵. دین.....
۳۸	۳، ۳. دیدگاه دوم.....
۳۹	۳، ۳، ۱. عمق تاریخی.....
۴۵	۳، ۳، ۲. اسلام.....
۵۱	۳، ۳، ۳. انقلاب.....
۵۶	جمع بندی.....
۵۹	۴. رابطه ی منافع ملی و هویت ملی.....
۶۰	۴، ۱. نقش ارزشهای هویتی در سرنوشت جامعه.....
۶۱	۴، ۲. مروری بر مهم ترین دیدگاه های موجود.....

۸ | منافع ملی، هویت ملی

- ۴,۳. رابطه‌ی منافع ملی با هویت ملی..... ۶۳
- ۴,۴. تبعیت منافع ملی از هویت ملی از رهگذر وحدت ملی... ۶۹
- ۴,۴,۱. وحدت ملی؛ لازمه‌ی پیشرفتهای همه‌جانبه ۶۹
- ۴,۴,۲. منافع ملی در گرو وحدت ملی ۷۱
- ۴,۴,۳. تحقق وحدت ملی با تمسک به هویت ملی ۷۲
- ۴,۴,۴. منافع ملی، تابعی از هویت ملی ۷۴
- ۴,۵. تضعیف هویت ملی؛ راهبرد استعمارگران در ... ۷۵
- ۴,۶. تبعیت منافع اجتماع از مؤلفه‌های هویتی در منطق ... ۷۷
- ۴,۷. هویت ملی، رافع تعارض در منافع ملی ۸۰
۴. تاریخ چه میگوید؟ ۸۱
- ۴,۸. عصر قاجاریه ۸۲
- ۴,۹,۲. سر پهلوی اول و دوم ۸۵
- جمع‌بندی ۸۹
۵. بیان و نقد دیدگاه رقیب ۹۱
- ۵,۱. جهانی شدن؛ پتانیه و توسعه ۹۲
- ۵,۲. اصلاح حاکمیت جهان راه میوست به جهانی شدن ۹۴
- ۵,۳. تغییر سبک زندگی در حصار ۹۶
- ۵,۴. سند آموزش ۲۰۳۰ کجی پازل است ۹۸
- ۵,۵. نادرستی دیدگاه رقیب با تکیه بر ۱۰۰
- ۵,۵,۱. تجربه‌ی انقلابهای دنیا ۱۰۱
- ۵,۵,۲. تجربه‌ی چهل‌ساله‌ی انقلاب اسلامی ۱۰۲
- جمع‌بندی ۱۰۳
۶. جایگاه منافع ملی در جمهوری اسلامی ایران ۱۰۷
- ۶,۱. رابطه‌ی منافع ملی با آرمانهای جهانی انقلاب ۱۰۸
- ۶,۱,۱. وابستگی تحقق آرمانها به تأمین منافع ملی ۱۱۰
- ۶,۱,۲. وابستگی تأمین منافع ملی به تحقق آرمانها ۱۱۵
- جمع‌بندی ۱۱۹
۷. نتیجه‌گیری ۱۲۱
- منابع و مأخذ ۱۲۶

مقدمه

در مفهوم «منافع ملی» و «هویت ملی» از مفاهیم جدید در هر بستند که با تشکیل دولت - ملت به وجود آمدند. این مفاهیم از تعابیر رایج در روابط بین الملل و علوم سیاسی هستند که معمولاً مورد بحث و مناقشه‌ی فراوان نیز قرار گرفته‌اند. اهمیت رابطه‌ی میان این دو مقوله تا جایی است که شاید بتوان به جرئت تاریخ یک تا دو قرن اخیر را تاریخ چالش هویت نامید؛^۱ چالشی که خاستگاه اصلی آن خوی استعماری و استثمارگری غرب برای دست اندازی به منافع ملی سایر کشورها و به تبع آن تهاجم فرهنگی گسترده‌ی غرب بود. این چالش هویتی در ایران «در اواخر حکومت قاجارها... شروع شده بود و در دوران پهلوی‌ها به اوج خود رسید».^۲

۱. قربانی، قدرت‌الله، ۱۳۸۳، هویت ملی از دیدگاه شهید مطهری،

مطالعات ملی، ۶ (۱۸)، ص ۶۴

۲. در جلسه‌ی پرسش و پاسخ با جوانان در دومین روز از دهه‌ی فجر ۱۳۷۷/۱۱/۱۳ و «سالهای متمادی گذشته و به این ملت

در باب اهمیت منافع ملی، همین بس که از منافع ملی به عنوان مبنای عمل دولتها در تعامل با سایر کشورها یاد میشود.^۱ تأمین منافع ملی معمولاً ملاک تصمیم‌گیری هر دولت و حکومتی است مگر حکومت‌های مستبد زورمدار و حکومت‌های وابسته و مزدور که منافع خود را بر منافع عمومی و ملی ترجیح میدهند و یا منافع سلطه‌گران را دنبال میکنند.

هویت ملی نیز به دلیل نقشی که در ثبات و استحکام هر جامعه ایفا میکند، رکن اساسی وحدت و همبستگی در جامعه است.^۲

فارغ از تاریخ ارائه شده برای این دو مفهوم، رابطه‌ای که میان منافع ملی و هویت ملی وجود دارد، مسئله‌ی مهمی است که کمتر مورد بحث قرار گرفته است.

این دفتر در صدد است، از زاویه‌ی نگاه رهبر حکیم انقلاب اسلامی (مدظله‌العالی)، پیوند میان منافع ملی با هویت ملی را مورد بررسی و تحلیل قرار دهد.

و این هویت ملی ظلم شده... در طول زمان، حقیقتاً به نسبت ما ظلم شده است... مقصّر اصلی هم در این زمینه، حکومت‌ها و سیاست‌ها بودند.» (بیانات در دیدار جمعی از مخترعان جوان ۱۳۸۴/۱/۳۰)

۱. قبادی، خسرو، ۱۳۸۴، ضرورت‌ها و بایسته‌های منافع ملی در نظام

جمهوری اسلامی ایران، دین و ارتباطات، ۱۱ (۲۶)، ص ۱۱۰

۲. رهبری، مهدی و بلباسی، میثم و قربی، سید محمد جواد، ۱۳۹۴،

هویت ملی در سند تحوّل بنیادین آموزش و پرورش ج.ا.ایران،

مطالعات ملی، ۱۷ (۶۱)، ص ۶۳